

1. Om forslaget

Utkast til Hardangerfjordforskrift ble sendt på seks ukers høring, med frist 22. mars. I alt 57 høringsinstanser kom med innspill.

Forslaget innebar 4 hovedgrep:

- 1) Den stående biomassen i konvensjonelle produksjonsløsninger i Hardangerfjorden skulle ikke overstige 50 000 tonn.
- 2) All biomasse over 50 000 tonn kunne utnyttes i ”grønne produksjonsløsninger” eller andre steder i samme region tillatelsen er tildelt i (Region Sør eller Vest).
- 3) All biomasse som oversteg 50 000 tonn og som ikke kunne utnyttes utenfor Hardangerfjorden eller i ”grønne produksjonsløsninger” ville bortfalle.
- 4) Etablering av genbank for aktuelle lakse- og sjøørretstammer.

2. Oppsummering av høringsinnspillene

Få høringsinstanser støtter forslaget slik det ble lagt fram i høringen.

Høringsinnspillene ga et klar varsel om at havbruksnæringen i Hardangerfjorden og omegn vil måtte redusere sin virksomhet vesentlig, dersom forskriften ble vedtatt. Videre viser innspillene at konsekvensene av det foreslåtte regime er usikkert, både når det gjelder virkningene overfor havbruksnæringens produksjonsmønster og effekten på målsetningen om reduserte konsekvenser av lakselus og rømming.

Se vedlegg 1 for detaljert gjennomgang

3. Status for næringsveier og viltlevende laksefisk

En utfordring i Hardangerfjorden har i lang tid vært å få en felles virkelighetsforståelse for status, årsak til status og hvilke tiltak som ev på en best mulig måte kan korrigere status. Høringen bekrefter dette.

I vedlegg 2 er det gitt en detaljert gjennomgang av status for næringsveiene havbruk og sportsfiske, samt status for påvirkning fra lakselus og rømt oppdrettisk på viltlevende lakse- og sjøørretbestander.

4. Vurdering

Når det gjelder alternativ utnyttelse av biomasse over 50 000 tonn i ”grønne produksjonsløsninger” er det ikke mulig å beregne de næringsmessigekonsekvensene av denne delen av forslaget ennå. Flere næringsaktører har opplyst at de har sondert mulighetene for flytting, men at dette av ulike årsaker er vanskelig. Dette understøttes av høringsinnspillene fra bl.a Fiskeridirektoratet.

Dersom mulighetene for alternativ utnyttelse som er foreslått i høringsbrevet bortfaller, vil det eneste alternative være kutt i den stående biomassen ved overskridelse av grensen på 50 000 tonn.

FHL har anslått at mellom 500 og 1000 arbeidsplasser kan gå tapt, og 1-1,5 mrd. kr i redusert verdiskaping. Videre vil produksjonen reduseres med om lag 55 000 tonn. Flere av oppdrettsselskapene viser til at de trolig vil måtte innstille driften.

Etter FKDs vurdering er nok FHL og næringens anslag overestimert. FKD har lagt til grunn for avgjørelsen, den samme vurderingen som i høringsbrevet. Dersom overskuddsbiomasse verken flyttes ut eller over i ”grønne produksjonsløsninger” vil forslaget kunne resultere i tap av om lag 100 arbeidsplasser i Hardanger og redusert produksjonsverdi på 3-500 mill kr. I tillegg kommer ringvirkninger.

En avveining mellom de rene næringsinteressene i saken viser at et betydelig antall arbeidsplasser knyttet til havbruk vil gå tapt og at verdiskapingen regionalt og nasjonalt fra havbruksnæringen vil bli betydelig redusert. På den andre siden er virkningene for sportsfiske usikker, en næring hvis verdiskaping inkludert ringvirkninger i Hardanger neppe overstiger 15 millioner kroner.

Det er også uklart hvilke positive virkninger forslaget vil ha for vill laksefisk. MTB-regulering er antageligvis ikke det beste middel for å nå det som var målet for forslaget, noe som også høringsinnspillene bl.a. fra Direktoratet for naturforvaltning gir en klar indikasjon på. Selv om en rekke høringsinstanser mener departementets forslag er et godt utgangspunkt, er det ytterst få som har gitt sin fulle tilslutning til forslaget.

Både Fiskeridirektoratet og Mattilsynet mener forslaget vil komplisere dagens forvaltning ytterligere, og vil være vanskelig å føre tilsyn med.

5. Konklusjon

Ut i fra en samlet vurdering der en har veid hensynet til villaks/sjøørret og laksefiske som næringsvei på den ene side opp mot matproduksjon og havbruk som næringsvei på den annen side, har Fiskeri- og kystdepartementet besluttet å ikke innføre denne forskriften.

Det følger av Utredningsinstruksen pkt 4.3 at FKD i en sak som denne må forelegge saken for andre berørte departementer. I denne saken har det vært naturlig å involvere Finansdepartementet (av hensyn til overordnede samfunnsøkonomiske vurderinger), Miljøverndepartementet (av hensyn til villlevende laksefisk), Landbruks- og matdepartementet (av hensyn til at lakserettighetshaverne ofte har dette som biinntekt ved siden av jordbruk), Kommunal- og regionaldepartementet (av regionalpolitiske hensyn), Nærings- og handelsdepartementet (av generelle næringspolitiske hensyn).

Det blir derfor ikke innført noen særskilt biomasseregulering i Hardangerfjorden, utover de begrensninger som allerede er innført. Det vil likevel måtte vurderes å tilpasse dagens begrensninger noe, slik at de som får nye ”grønne” tillatelser i tildelingsrunden 2013, og de som ønsker å etablere FoU-tillatelser som på sikt kan bidra til å bedre miljøsituasjonen, lettere kan få tillatelse til å drive i området.

Både Fiskeridirektoratet, Mattilsynet og Havforskningsinstituttet peker i sine høringsuutalelser på alternative tiltak som er presentert i sjømatmeldinga om en annen måte å håndtere lakselus på, som tar høyde for hvor mye lakselus oppdrettsanlegg slipper ut i et geografisk område istedenfor hvor mye lus den enkelte fisk kan ha. Utfisking er et foreslått tiltak ved overskridelse av grenseverdi for rømt oppdrettsfisk i elv. Det vil være naturlig å prioritere Hardanger ved implementering av slike tiltak hvis behovet fremdeles skulle tilsi det.